

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 20 listopada 2008 r.*

W sprawie C-375/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (Niderlandy) postanowieniem z dnia 13 lipca 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 3 sierpnia 2007 r., w postępowaniu:

Staatssecretaris van Financiën,

przeciwko

Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading BV,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J.C. Bonichot, J. Makarczyk, P. Kūris
i C. Toader (sprawozdawca), sędziowie,

* Język postępowania: niderlandzki.

rzecznik generalny: V. Trstenjak,
sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 maja 2008 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading BV przez H. de Bie, advocaat,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez C. Wissels, C. ten Dam oraz M. Mol, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu greckiego przez K. Georgiadisa oraz przez Z. Chatzipavlou i I. Pouli, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez G. Albenzia, avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez M. Patakję, wspieraną przez F. Tuytschaevera, advocaat,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 4 września 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy po pierwsze pozycji taryfowej mającej zastosowanie w przypadku przywozu papieru ryżowego i ewentualnej nieważności rozporządzenia Komisji (WE) nr 1196/97 z dnia 27 czerwca 1997 r. dotyczącego klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury Scalonej (Dz.U. L 170, s. 13, zwanego dalej rozporządzeniem dotyczącym klasyfikacji) i po drugie — uprawnień sądu krajowego rozpatrującego skargę na decyzję w sprawie pokrycia retrospektywnego należności celnych przywozowych, gdy Komisja Wspólnot Europejskich dokonała pewnej oceny okoliczności faktycznych i prawnych w zakresie dotyczącym omawianych operacji przywozowych.
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Staatssecretaris van Financiën à Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading BV (zwanego dalej „H & S”) w przedmiocie klasyfikacji taryfowej arkuszy na bazie ryżu, zwanych również papierem ryżowym.

Ramy prawne

Prawo wspólnotowe

Uregulowania dotyczące klasyfikacji taryfowej papieru ryżowego

- 3 W rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej

(Dz.U. L 256, s. 1) ustanowiona została wyczerpująca nomenklatura towarów będących przedmiotem przywozu i wywozu we Wspólnocie Europejskiej (zwana dalej „CN”). Nomenklatura ta znajduje się w załączniku I do wskazanego rozporządzenia.

- 4 W niniejszej sprawie jako możliwe do zastosowania wchodziły w grę podpozycje CN 1901 90 99 i 1905 90 20 w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia Komisji (WE) nr 1624/97 z dnia 13 sierpnia 1997 r. zmieniającym załącznik I do rozporządzenia nr 2658/87 (Dz.U. L 224, s. 16).
- 5 Pozycje CN 1901 i 1905 oraz odpowiednie podpozycje w wersji francuskiej mają następujące brzmienie:

„1901	Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, kasz, mączki, skrobi lub z ekstraktu słodowego, niezawierające kakao [...], gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, niezawierające kakao [...] gdzie indziej niewymienione ani niewłączone:
[...]	
1901 90 99	— — — Pozostałe:
[...]	
1905	Chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i pozostałe wyroby piekarnicze, nawet zawierające kakao; opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby:
[...]	
1905 90	— Pozostałe:

[...]	
1905 90 20	— — Oplatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby”.

- 6 Niderlandzka wersja CN opisuje pozycję 1905 oraz odpowiednie podpozycje w następujący sposób:

„1905	Brood, gebak, biscuits en andere bakkerswaren, ook indien deze producten cacao bevatten; ouwel in bladen, hosties, ouwels voor geneesmiddelen, plakouwels en dergelijke producten van meel of van zetmeel:
[...]	
1905 90	— andere:
[...]	
1905 90 20	— — ouwel in bladen, hosties, ouwels voor geneesmiddelen, plakouwels en dergelijke producten, van meel of van zetmeel”.

- 7 W celu zapewnienia jednolitego stosowania CN we Wspólnocie Komisja może ustanowić, na podstawie art. 9 ust. 1 lit. a) tiret pierwsze rozporządzenia nr 2658/87, regulacje dotyczące klasyfikacji poszczególnych towarów w CN.

- 8 Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji podpozycja CN 1905 90 20 obejmuje „produkt[y] spożywcze w postaci suchych, półprzezroczystych arkuszy o różnych rozmiarach, przyrządzony z mąki ryżowej, soli i wody”. W załączniku tym wskazano również, że „arkusze te, po namoczeniu w wodzie [...], zazwyczaj są używane do robienia »opakowań« do sajonków i produktów podobnych”.
- 9 Międzynarodowa Konwencja w sprawie Zharmonizowanego Systemu Oznaczenia i Kodowania Towarów (zwanego dalej „HS”) podpisana w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r. oraz protokołów zmian do tej konwencji z dnia 24 czerwca 1986 r. (zwane dalej konwencją w sprawie HS) zostały zatwierdzone w imieniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej na mocy decyzji Rady 87/369/EWG z dnia 7 kwietnia 1987 r. (Dz.U. L 198, s. 1).
- 10 Zgodnie z art. 3 ust. 1 konwencji HS każda z umawiających się stron zobowiązuje się do tego, że jej taryfa celna i nomenklatury statystyczne będą zgodne z HS, że będzie stosowała wszystkie pozycje i podpozycje HS bez dodatków lub modyfikacji wraz z ich odpowiednimi kodami cyfrowymi oraz że będzie przestrzegała kolejności cyfrowych tego systemu. Postanowienie to przewiduje również, że każda z umawiających się stron zobowiązuje się również do stosowania ogólnych reguł interpretacji HS, a także wszystkich uwag dotyczących sekcji, działów i podpozycji HS, a także że zobowiązuje się do tego, że nie będzie modyfikowała ich zakresu.
- 11 Przekształcona w Światową Organizację Celną (zwaną dalej „WCO”) Rada Współpracy Celnej, powołana na podstawie międzynarodowej konwencji w sprawie jej ustanowienia sporządzonej w Brukseli w dniu 15 grudnia 1950 r., zatwierdza, na warunkach określonych w art. 8 konwencji w sprawie HS, noty wyjaśniające oraz opinie klasyfikacyjne przygotowane przez komitet HS.

12 Nota wyjaśniająca Komisji dotycząca podpozycji CN 1905 90 20 odsyła do „not wyjaśniających HS, nr 1905, pkt B”.

13 Nota wyjaśniająca HS dotycząca pozycji 1905 ma następujące brzmienie:

„[...]

A) Chleb, bułki, produkty cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki (biskwity) i inne wyroby piekarskie, zawierające lub niezawierające kakao.

[...]

B) Opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby.

Niniejsza pozycja obejmuje szereg produktów otrzymanych z ciasta na bazie mąki lub skrobi, zazwyczaj pieczonego w formie krążków lub arkuszy. Są one używane do różnych celów.

[...]

Papier ryżowy składa się z cienkich arkuszy upieczonego i wysuszonego ciasta na bazie mąki lub skrobi. Jest on używany do pokrywania pewnych artykułów cukierniczych, szczególnie nugatu [...].”

Uregulowania dotyczące braku dokonania zaksięgowania retrospektywnego i umorzenia należności celnych przywozowych

— W przedmiocie niedokonania zaksięgowania retrospektywnego należności celnych

¹⁴ Artykuł 220 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 82/97 z dnia 19 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 17, s. 1) (zwanego dalej kodeksem celnym), stanowi:

„2. [...] zaksięgowania retrospektywnego nie dokonuje się, gdy:

[...]

b) kwota należności prawnie należnych nie została zaksięgowana w następstwie błędu samych organów celnych, który to błąd nie mógł zostać w racjonalny sposób

wykryty przez płatnika działającego w dobrej wierze i przestrzegającego przepis[ów] obowiązując[y]ch w zakresie zgłoszenia celnego;

[...]”.

- 15 Artykuł 869 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 253, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1677/98 z dnia 29 lipca 1998 r. (Dz.U. L 212, s. 18) (zwanego dalej rozporządzeniem wykonawczym), stanowi:

„Organy celne same podejmują decyzję o nieksięgowaniu niepobranych należności po zwolnieniu towarów [niedokonaniu zaksięgowania retrospektywnego]:

[...]

- b) w przypadkach, w których uznają one, że warunki określone w art. 220 ust. 2 lit. b) kodeksu [celnego] zostały spełnione, pod warunkiem że kwota niepobrana od zainteresowanego podmiotu gospodarczego w odniesieniu do jednej lub większej liczby czynności przywozu lub wywozu, ale z powodu jednej pomyłki jest niższa od 50 000 [EUR];

[...]”.

16 Artykuł 871 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„W przypadkach innych niż określone w art. 869, jeżeli organy celne uznają, że warunki ustanowione w art. 220 ust. 2 lit. b) zostały spełnione, lub mają wątpliwości co do dokładnego zakresu kryteriów tego przepisu w odniesieniu do danego przypadku, organy te przekazują przypadek Komisji, aby mogła zostać podjęta decyzja zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 872–876. Dokumenty przekazane Komisji zawierają wszystkie informacje niezbędne do dokładnego zbadania przedstawionego przypadku. Dokumentacja zawiera również oświadczenie, podpisane przez osobę zainteresowaną i przedstawione Komisji, w którym potwierdza ona, że zapoznała się z dokumentacją oraz stwierdza, że nie ma nic do dodania lub wymienia wszystkie informacje uzupełniające, które jej zdaniem powinny zostać zawarte w dokumentacji.

Po otrzymaniu dokumentów Komisja niezwłocznie powiadamia odpowiednio dane państwo członkowskie.

Jeżeli okaże się, że informacje przekazane przez państwo członkowskie są niewystarczające dla podjęcia decyzji w sprawie przedstawionego jej przypadku przy pełnej znajomości faktów, Komisja może zażądać przekazania dodatkowych informacji”.

17 Artykuł 873 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„Po konsultacji grupy ekspertów składającej się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich zebranych w ramach Komitetu w celu zbadania danego przypadku Komisja podejmuje decyzję, określając, czy badane okoliczności pozwalają, czy też nie, na nieksięgowanie [niedokonanie zaksięgowania retrospektywnego] danych należności”.

— W przedmiocie zwrotu lub umorzenia należności celnych

18 Artykuł 239 kodeksu celnego stanowi:

„1. Należności celne przywozowe lub należności celne wywozowe podlegają zwrotowi lub umorzeniu w sytuacjach innych niż te określone w art. 236–238:

— określonych zgodnie z procedurą Komitetu,

— wynikających z okoliczności niespowodowanych świadomym działaniem [oszustwem] ani ewidentnym zaniedbaniem osoby zainteresowanej. Przypadki, w których można zastosować ten przepis, jak również tryb postępowania, określane są zgodnie z procedurą Komitetu. Dokonanie zwrotu lub umorzenia może zostać uzależnione od szczególnych warunków.

2. Należności są zwracane lub umarzane z powodów określonych w ust. 1 na pisemny wniosek dłużnika, złożony we właściwym urzędzie celnym [...]”.

19 Artykuł 905 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„1. Jeżeli na mocy art. 239 ust. 2 kodeksu organ celny [podejmujący] decyzj[ę], który otrzymał wniosek o udzielenie zwrotu lub o umorzenie, nie jest w stanie wydać decyzji na podstawie art. 899, a do wniosku załączone są dowody, które mogą stanowić o wyjątkowej, wynikającej z okoliczności sytuacji niespowodowanej ani podstępem [oszustwem] osoby zainteresowanej, ani jej oczywistym zaniedbaniem, to państwo członkowskie, któremu podlega ten organ, przekazuje taką sprawę Komisji w celu jej rozstrzygnięcia zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 906–909.

Jednakże, o ile organ celny podejmujący decyzję nie ma wątpliwości, może samodzielnie zdecydować o przyznaniu zwrotu lub umorzenia należności w przypadkach, gdy uważa, że warunki określone w art. 239 ust. 1 kodeksu są spełnione i pod warunkiem że kwota, dla każdego podmiotu gospodarczego, odnosząca się do jednej lub kilku operacji przywozu lub wywozu, lecz wynikająca z jednej i tej samej szczególnej sytuacji, jest mniejsza niż 50 000 [EUR].

Pojęcie »osoba zainteresowana« należy rozumieć tak samo jak w przypadku art. 899.

We wszystkich innych przypadkach organ celny [podejmujący] decyzj[ę] odrzuca wniosek.

2. Dokumentacja przekazana Komisji obejmuje wszystkie fakty niezbędne dla całościowego zbadania przedstawionego przypadku. Dokumentacja zawiera również oświadczenie, podpisane przez wnioskodawcę o zwrot lub umorzenie, w którym potwierdza, że zapoznał się z dokumentacją oraz stwierdza, że nie ma nic do dodania lub wymienia wszystkie informacje uzupełniające, które jego zdaniem powinny zostać zawarte w dokumentacji.

Komisja niezwłocznie potwierdza właściwemu państwu członkowskiemu otrzymanie dokumentacji.

Jeżeli okaże się, że informacje przekazane przez państwo członkowskie są niewystarczające, aby wydać w tej sprawie decyzję zgodnie z posiadaną znajomością faktów, Komisja może zwrócić się o przekazanie jej dodatkowych informacji.

[...]”.

20 Artykuł 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„Po konsultacji z grupą ekspertów, złożoną z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich, zebranych w ramach komitetu w celu rozpatrzenia przedmiotowego przypadku, Komisja podejmuje decyzję o tym, czy rozpatrywane okoliczności uzasadniają zwrot lub umorzenie”.

Prawo krajowe

21 Artykuł 8:72 ust. 4 Algemene Wet Bestuursrecht (ogólnej ustawy administracyjnej) stanowi:

I - 8728

„Jeżeli Sąd uznaje skargę za zasadną, może zobowiązać organy administracyjne, by uwzględniając jego rozstrzygnięcie wydały nową decyzję lub wykonały inne czynności, lub może stwierdzić, że jego orzeczenie zastępuje uchyloną decyzję lub uchyloną część tej decyzji”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 22 H & S jest przedsiębiorstwem niderlandzkim trudniącym się produkcją i handlem, dostarczającym w szczególności restauracjom azjatyckie produkty spożywcze. W tych ramach spółka ta dokonywała od wielu lat przywozu pochodzącego z Wietnamu papieru ryżowego.
- 23 Już od roku 1996 H & S dokonywała przywozu tego produktu w ramach podpozycji CN 1901 90 99. Ta klasyfikacja taryfowa została wielokrotnie zaakceptowana przez niderlandzkie organy celne (zwane dalej „organami celnymi”), w tym również po przeprowadzeniu kontroli i analiz próbek pobranych z przywożonych przesyłek.
- 24 W dniu 27 czerwca 1997 r. Komisja ustanowiła rozporządzenie dotyczące klasyfikacji, wedle którego omawiane produkty są objęte podpozycją CN 1905 90 20. Rozporządzenie to zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* z dnia 28 czerwca 1997 r. i weszło w życie w dniu 19 lipca 1997 r.
- 25 Mimo tego H & S w dalszym ciągu dokonywała przywozu papieru ryżowego klasyfikując go do podpozycji taryfowej CN 1901 90 99. Również organy celne w dalszym ciągu akceptowały zgłoszenia tej spółki, po raz ostatni w dniu 14 lipca 1997 r. oraz w dniu 16 marca 1998 r. Jednak w dniu 16 marca 1998 r. organy te dostrzegły błędną kwalifikację i poinformowały H & S, że omawiany towar jest objęty pozycją

wskazaną w rozporządzeniu dotyczącym klasyfikacji, a więc podpozycją CN 1905 90 20. W późniejszym czasie H & S zgłaszała swe towary w ramach tej ostatniej podpozycji.

26 W roku 2000 r. organy celne poinformowały H & S, że w zakresie dotyczącym okresu pomiędzy 25 listopada 1997 r. a 2 lutego 1998 r. dokonają retrospektywnego pokrycia należności celnych, które powinny być zostać pobrane w związku z zastosowaniem podpozycji CN 1905 90 20.

27 H & S złożyła w związku z tym wniosek o umorzenie wskazanych należności celnych. Po rozpoznaniu sprawy wszczętej wnioskiem w rozumieniu art. 905 rozporządzenia wykonawczego złożonym w dniu 19 września 2002 r. Komisja w dniu 17 czerwca 2004 r. przyjęła decyzję REM 19/2002 (zwaną dalej „decyzją z dnia 17 czerwca 2004 r.”), w której stwierdziła, że umorzenie należności celnych przywozowych nie jest zasadne w konkretnym przypadku. H & S odwołała się od tej decyzji, wnosząc w dniu 23 września 2004 r. do Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich skargę o stwierdzenie nieważności. Od wyroku Sądu z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie T-382/04 Heuschen & Schrouff Oriëntal Trading przeciwko Komisji (niepublikowany w Zbiorze), na mocy którego skarga ta została oddalona, wniesione zostało przez H & S odwołanie stanowiące przedmiot sprawy zarejestrowanej w sekretariacie Trybunału pod sygnaturą C-38/07 P.

28 W dniu 22 listopada 2000 r. organy celne doręczyły spółce H & S wezwanie do zapłaty kwoty 645 399,50 NLG (292 869,52 EUR). Po sprzeciwie H & S inspektor podtrzymał roszczenia o zapłatę, z wyjątkiem kwoty 13 650,30 NLG w związku z cofnięciem jednego zgłoszenia celnego.

29 W dniu 29 marca 2001 r. H & S wniosła odwołanie do Tariefcommissie, którą w toku postępowania zastąpił Gerechtshof te Amsterdam. W dniu 7 grudnia 2004 r. sąd ten

orzekł, że odwołanie jest zasadne i uchylił decyzję inspektora oraz wezwania do zapłaty. Sąd ten stwierdził wprawdzie, że papier ryżowy jest objęty podpozycją CN 1905 90 20, jednakże błędne stosowanie podpozycji CN 1901 90 99 wynikało z błędu organów celnych, który nie mógł zostać w sposób racjonalny wykryty przez H & S, co zgodnie art. 220 kodeksu celnego pozwala na odstąpienie od retrospektywnego pokrycia nieuiszczonych należności celnych przywózowych.

30 Staatssecretaris van Financiën wniósł kasację do sądu odsyłającego, kwestionując zastosowanie art. 220 kodeksu celnego przez Gerechtshof te Amsterdam. H & S również wniosła kasację, żądając stwierdzenia, że omawiane produkty są w rzeczywistości objęte podpozycją CN 1901 90 99.

31 Z postanowienia odsyłającego wynika, że jest bezsporne, iż przywiezione produkty składają się z mąki ryżowej, wody i soli, które zostały zmieszane i ugniecione, a następnie rozwałkowane i wysuszone. Produkty te nie są przeznaczone do konsumpcji bez poddania ich uprzednio obróbce termicznej.

32 Co się tyczy kasacji H & S, sąd krajowy stwierdza, że zgodnie z notami wyjaśniającymi do HS pozycja CN 1905 charakteryzuje się nie tyle tym, iż odnosi się do produktów pieczonych, co tym, że obejmuje ona produkty o cienkiej formie.

33 Jednakże na podstawie orzecznictwa Trybunału możliwe jest również stwierdzenie, że pozycje CN 1901 i 1905 różnią się tym, że pierwsza z nich obejmuje produkty niepieczone, a druga dotyczy produktów pieczonych.

- 34 W związku z tym że rozporządzenie dotyczące klasyfikacji obejmuje bez jakichkolwiek zastrzeżeń papier ryżowy pozycją CN 1905, Hoge Raad der Nederlanden jest zdania, że konieczne jest zwrócenie się do Trybunału z pytaniem o ważność tego rozporządzenia.
- 35 Co się tyczy kasacji wniesionej przez Staatssecretaris van Financiën, sąd ten wskazał, że w nieprawomocnym wyroku z dnia 7 grudnia 2004 r. Gerechtshof te Amsterdam stwierdził, że trzy kryteria dotyczące wykrywalnego charakteru błędu organów celnych, wymagane dla zastosowania art. 220 kodeksu celnego, zostały spełnione, pomimo że Komisja stwierdziła w decyzji z dnia 17 czerwca 2004 r., że kryteria te nie były spełnione w zakresie dotyczącym oceny należytej staranności podmiotu gospodarczego w odniesieniu do zastosowania art. 239 kodeksu celnego, co Sąd potwierdził w ww. wyroku w sprawie Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods przeciwko Komisji, oddalającym skargę spółki H & S na decyzję z dnia 17 czerwca 2004 r.
- 36 Zdaniem sądu krajowego powstało pytanie, jakie rozwiązanie powinien przyjąć organ celny, gdy Komisja i sąd krajowy prezentują dwa przeciwne stanowiska w zakresie dotyczącym oceny trzech wskazanych kryteriów. Ściślej rzecz biorąc, chodzi o zdefiniowanie właściwości sądu krajowego względem właściwości Komisji w zakresie stosowania tych kryteriów.
- 37 Sąd krajowy wskazuje, że w sytuacji, w której organy celne uznają, iż jest możliwe, że warunki przewidziane w kodeksie celnym zostały spełnione, przekazują sprawę Komisji, która decyduje, czy konieczne jest dokonanie retrospektywnego pokrycia należności celnych przywozowych (art. 220 kodeksu celnego) lub czy uzasadnione jest ich umorzenie (art. 239 kodeksu celnego). W tej sytuacji jednolite zastosowanie prawa wspólnotowego jest zapewnione.

38 Jednakże inaczej dzieje się wówczas, gdy organy celne uznają, że warunki zastosowania art. 220 kodeksu celnego nie zostały spełnione. W tym przypadku nie zwracają się one do Komisji i jeżeli zainteresowany wnieśli odwołanie od decyzji tych organów, do sądu krajowego należy dokonanie oceny, czy zostały spełnione warunki odstąpienia od pokrycia retrospektywnego. Jednolite zastosowanie prawa wspólnotowego może być wówczas zagwarantowane przez mechanizm odesłania prejudycjalnego. Jednakże gdy od orzeczenia wydanego przez sąd krajowy przysługuje odwołanie, to nie ciąży na nim obowiązek zawieszenia postępowania w celu złożenia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

39 W tych okolicznościach Hoge Raad der Nederlanden postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania prejudycjalne:

- „1) Czy arkusze odpowiadające opisowi zawartemu w załączniku do rozporządzenia [dotyczącego klasyfikacji] zaliczają się do pozycji [CN] 1905, gdy chodzi o arkusze wyprodukowane z mąki ryżowej, soli i wody, które zostały wysuszone, ale nie zostały poddane obróbce termicznej?

- 2) Czy w świetle odpowiedzi na powyższe pytanie rozporządzenie [dotyczące klasyfikacji] jest ważne?

- 3) Czy art. 871 rozporządzenia [dotyczącego klasyfikacji] należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy organ celny jest zobowiązany na podstawie tego art. 871 ust. 1 do przekazania przypadku Komisji, zanim może on zdecydować o zaniechaniu w tym przypadku retrospektywnego zaksięgowania należności

celnych, sąd krajowy orzekający w przedmiocie skargi płatnika na decyzję organu celnego w sprawie przystąpienia do retrospektywnego zaksięgowania nie jest uprawniony do uchylecia retrospektywnego zaksięgowania z tego powodu, że w jego opinii spełnione są przesłanki (obowiązkowego) zaniechania retrospektywnego zaksięgowania określone w art. 220 ust. 2 lit. b) [kodeksu celnego], gdy ten wniosek nie jest popierany przez Komisję?

- 4) Czy na wypadek gdyby odpowiedź na pytanie trzecie brzmiała, iż okoliczność, że w zakresie żądań retrospektywnego pokrycia należności celnych Komisji przysługują uprawnienia decyzyjne, nie ogranicza kompetencji sądu krajowego, który ma orzekać w przedmiocie skargi dotyczącej żądania retrospektywnego pokrycia należności celnych, prawo wspólnotowe zawiera inny przepis, który zapewnia jednolite stosowanie prawa wspólnotowego, gdy w konkretnym przypadku Komisja i sąd krajowy w różny sposób oceniają kryteria, które mają zastosowanie w ramach art. 220 kodeksu celnego w celu ustalenia, czy błąd organu celnego może zostać w racjonalny sposób wykryty przez płatnika?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

- ⁴⁰ W pytaniach prejudycjalnych pierwszym i drugim, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy arkusze wyprodukowane z mąki ryżowej, soli i wody, które zostały wysuszone, ale nie zostały poddane obróbce termicznej, są objęte podpozycją CN 1905 90 20 oraz czy rozporządzenie dotyczące klasyfikacji jest ważne.

Uwagi przedłożone Trybunałowi

- 41 H & S uważa, że pozycja taryfowa 1905 dotyczy jedynie produktów pieczonych i nadających się do bezpośredniego spożycia, co jej zdaniem wynika z pkt 12 wyroku Trybunału z dnia 11 sierpnia 1995 r. w sprawie C-12/94 Uelzena Milchwerke, Rec. s. I-2397. W konsekwencji należałoby stwierdzić nieważność rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji.
- 42 Rządy niderlandzki, grecki i włoski oraz Komisja są zdania, że pozycja CN 1905 nie dotyczy konkretnie produktów pieczonych lub nadających się do bezpośredniego spożycia i że klasyfikacja papieru ryżowego do pozycji CN 1905 90 20 nie jest sprzeczna z nomenklaturą scaloną. Rządy te uważają w związku z tym, że rozporządzenie dotyczące klasyfikacji jest ważne.

Odpowiedź Trybunału

- 43 Przede wszystkim należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, iż kryteriów decydujących dla klasyfikacji taryfowej towarów należy upatrywać w sposób ogólny w obiektywnych cechach i właściwościach towarów, określonych w brzmieniu pozycji taryfowych i w uwagach do sekcji lub działów (wyrok z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-142/06 Olicom, Zb.Orz. s. I-6675, pkt 16 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 W tym kontekście należy wskazać, że zarówno uwagi poprzedzające działy Wspólnej Taryfy Celnej, jak i noty wyjaśniające do HS, stanowią ważne środki służące zapewnieniu jednolitego stosowania taryfy oraz jako takie dostarczają pomocnych wskazówek do jej interpretacji (ww. wyrok w sprawie Olicom, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 45 Prawdą jest, jak podnosi skarżąca w postępowaniu przed sądem krajowym, że niderlandzka wersja pozycji CN 1905, inaczej niż niektóre inne wersje językowe, nie odnosi się w sposób wyraźny do arkuszy z mąki lub ze skrobi lub do podobnych produktów, które powinny być „wysuszone”. Ta wersja językowa odnosi się bowiem jedynie do produktów w formie arkuszy.
- 46 Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem konieczność jednolitej wykładni przepisów wspólnotowych wyklucza, aby w razie wątpliwości tekst przepisu był rozpatrywany odrębnie, i wymaga, aby był on interpretowany i stosowany w świetle wersji ustanowionych w innych językach urzędowych (wyrok z dnia 11 listopada 1999 r. w sprawie C-48/98 Söhl i Söhlke, Rec. s. I-7877, pkt 46).
- 47 Co się tyczy pozycji CN 1901, na którą powołuje się H & S, należy stwierdzić, że — jak wyraźnie wskazuje jej brzmienie — odnosi się ona wyłącznie do przetworów spożywczych z mąki, kaszy, skrobi lub z ekstraktu słodowego, gdzie indziej niewymienionych i niewłączonych w ramach CN. Pozycja ta ma zatem charakter dopełniający i nie może obejmować produktów, których opis odpowiada innym pozycjom danego działu CN. Ponadto podpozycja CN 1901 90 99, w ramach której zostały zgłoszone towary w sprawie przed sądem krajowym, odnosi się do produktów „pozostałych”, a więc takich produktów, które nie mogły zostać zaklasyfikowane do innych podpozycji tej dopełniającej pozycji 1901.
- 48 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 43 i 44 swej opinii, odniesienie do papieru ryżowego („rice paper”) lub do produktów „wysuszonych” jest wyraźnie zawarte w brzmieniu wielu wersji językowych podpozycji CN 1905 90 20.

- 49 Ponadto wbrew argumentom H & S zawartym w pisemnych uwagach przedstawionych Trybunałowi, żadna z wersji językowych nie odnosi się do wymogu, wedle którego produkty objęte wskazaną podpozycją powinny być konieczne pieczone. Jedyne odniesienie do stanu produktów objętych pozycją CN 1905 i bardziej precyzyjnie — podpozycją CN 1905 90 20, jest związane ze wskazaniem, aby produkty te były w formie „wysuszonej”.
- 50 Nota wyjaśniająca Komisji dotycząca tej ostatniej podpozycji odsyła do „not wyjaśniających HS, nr 1905, pkt B”. Jak podkreślił rząd niderlandzki, noty te wskazują szereg produktów otrzymanych z ciasta na bazie mąki lub skrobi, zazwyczaj pieczonego w formie krążków lub arkuszy, używanych do różnych celów. W związku z tym wedle not wyjaśniających Komisji i HS, poddanie pieczeniu nie jest charakterystyką konieczną dla zaklasyfikowania towaru do podpozycji CN 1905 90 20.
- 51 Wreszcie nie można wnioskować z pkt 12 ww. wyroku w sprawie Uelzena Milchwerke, jakoby Trybunał zamierzał ograniczyć stosowanie pozycji CN 1905 jedynie do produktów „pieczonych”. We wskazanym pkt 12 tego wyroku Trybunał orzekł wprawdzie, że klasyfikacja do pozycji 1905 „wyrobów piekarskich, ciast lub herbatników [...]” oraz do podpozycji 1905 30 „słodkich herbatników; gofrów i wafli” zakłada, aby towary te były przynajmniej raz pieczone, należy jednak stwierdzić, że ocena ta dotyczy jedynie pierwszej kategorii produktów wskazanych w pozycji 1905, a mianowicie „chleba, bułek, pieczywa cukierniczego, ciast i ciastek, herbatników i pozostałych wyrobów piekarniczych, nawet zawierających kakao”, które są przedmiotem punktu A noty wyjaśniającej HS dotyczącej pozycji 1905.
- 52 Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że zaklasyfikowanie do podpozycji CN 1905 90 20 produktów spożywczych w postaci suchych, półprzezroczystych arkuszy o różnych rozmiarach, przyrządzonych z mąki ryżowej, soli i wody, jest zgodna z jej brzmieniem.

53 W związku z tym na dwa pierwsze pytania prejudycjalne należy udzielić następującej odpowiedzi:

- arkusze wyprodukowane z mąki ryżowej, soli i wody, które zostały wysuszone, ale nie zostały poddane obróbce termicznej, są objęte podpozycją CN 1905 90 20;
- badanie przedstawionego pytania nie wskazało jakiegokolwiek elementu mogącego wpłynąć na ważność rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji.

W przedmiocie pytań trzeciego i czwartego

54 W pytaniach trzecim i czwartym, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy w sytuacji, gdy Komisja wypowiedziała się już w kwestii warunków zastosowania art. 239 ust. 1 tiret drugie kodeksu celnego w konkretnym przypadku, sąd krajowy rozpatrujący skargę na decyzję w sprawie przystąpienia do retrospektywnego pokrycia należności celnych przywozowych w danym przypadku jest związany tą decyzją Komisji przy ocenie sprawy na podstawie art. 220 kodeksu celnego.

Uwagi przedłożone Trybunałowi

55 H & S jest zdania, że sąd krajowy, orzekając w przedmiocie warunków zastosowania art. 220 kodeksu celnego w konkretnym przypadku, nie może być związany odnoszącą się do tego przypadku decyzją Komisji podjętą na podstawie art. 239 kodeksu celnego, ponieważ odesłanie prejudycjalne zapewnia jednolitość stosowania prawa wspólnotowego.

- 56 Rządy niderlandzki, grecki i włoski oraz Komisja są zdania, że tego rodzaju decyzja Komisji jest wiążąca dla sądu krajowego i jeśli zamierza on od niej odstąpić powinien zawiesić postępowanie do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy przez sądy wspólnotowe rozpatrujące skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji albo złożyć do Trybunału wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym celem oceny jej ważności.

Odpowiedź Trybunału

- 57 Na wstępie należy stwierdzić, że procedury przewidziane w art. 220 i 239 kodeksu celnego mają ten sam cel, a mianowicie ograniczenie retrospektywnego pokrycia należności celnych przywozowych jedynie do tych przypadków, w których pokrycie to jest uzasadnione lub jest zgodne z podstawowymi zasadami, takimi jak zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań (zob. wyrok z dnia 1 kwietnia 1993 r. w sprawie C-250/91 Hewlett Packard France, Rec. s. I-1819, pkt 46; ww. wyrok w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 54).
- 58 Z powyższego wynika, że warunki, którym poddane jest stosowanie wskazanych artykułów, a mianowicie w przypadku art. 239 ust. 1 tiret drugie kodeksu celnego — brak oczywistego zaniedbania ze strony osoby zainteresowanej i w przypadku art. 220 kodeksu celnego — brak błędu organów celnych, który mógł być w sposób racjonalny wykryty przez płatnika, powinny być interpretowane w ten sam sposób (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 54).
- 59 W związku z tym, jak już orzekł Trybunał, w celu dokonania oceny, czy podmiot gospodarczy dopuścił się „oczywistego zaniedbania” w rozumieniu art. 239 ust. 1 tiret drugie kodeksu celnego, należy analogicznie zastosować kryteria stosowane w ramach art. 220 kodeksu celnego przy badaniu, czy możliwe było wykrycie przez podmiot

gospodarczy błędu organów celnych (zob. ww. wyrok w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 55 i 56; wyrok z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie C-156/00 Niderlandy przeciwko Komisji, Rec. s. I-2527, pkt 92).

- 60 W ramach procedur przewidzianych w art. 871 i 905 rozporządzenia wykonawczego, jeżeli organy celne uznają, że spełnione zostały warunki przewidziane odpowiednio w art. 220 ust. 2 lit. b) i art. 239 ust. 1 tiret drugie kodeksu celnego, organy te lub państwo członkowskie, któremu one podlegają przekazują — z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w art. 869 i 899 tego rozporządzenia — sprawę Komisji, aby stwierdziła ona, czy wskazane warunki rzeczywiście zostały spełnione.
- 61 Należy w tym kontekście stwierdzić, że z wyjątkiem szczególnych przypadków przewidzianych w przepisach, prawodawca wspólnotowy zamierzał poddać ocenie Komisji sytuacje, w których należy zrezygnować z właściwie należnego wpływu budżetowego, ponieważ należności celne pobierane od przywozu produktów na terytorium Wspólnoty stanowią środki własne w ramach budżetu Wspólnot Europejskich. Twierdzenie to potwierdzają uprawnienia Komisji przyznane jej na podstawie art. 875 i art. 908 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego, wedle których może ona zezwolić państwu członkowskiemu lub kilku państwom członkowskim, na ustalonych przez siebie warunkach, na niedokonywanie retrospektywnego zaksięgowania należności celnych, ich zwrot lub umorzenie w przypadkach, w których wystąpiły okoliczności faktyczne lub prawne porównywalne do okoliczności zbadanych przez Komisję w uprzednio wydanych decyzjach.
- 62 Zgodnie z wcześniejszymi stwierdzeniami Trybunału przyznanie Komisji uprawnień decyzyjnych w zakresie retrospektywnego pokrycia należności celnych ma na celu zapewnienie jednolitego stosowania prawa wspólnotowego. Jego jednolite stosowanie może być zagrożone w przypadkach uwzględnienia wniosków o zaniechanie retrospektywnego pokrycia, ponieważ ocena, na której państwo członkowskie jest skłonne oprzeć pozytywną decyzję, może w rzeczywistości z powodu prawdopodobnego braku

możliwości odwołania umknąć kontroli pozwalającej zapewnić jednolite stosowanie przesłanek określonych prawodawstwem wspólnotowym. Natomiast nie dzieje się tak w przypadkach, gdy organy krajowe przystępują do pokrycia długu bez względu na wysokość dochodzonej kwoty. Zainteresowany jest bowiem wówczas uprawniony do kwestionowania takiej decyzji w postępowaniu przed sądem krajowym (wyrok z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie C-419/04 Conseil général de la Vienne, Zb.Orz. s. I-5645, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

⁶³ W takim przypadku do sądu krajowego należy ocena, czy z uwagi na okoliczności sprawy przesłanki te są spełnione i w konsekwencji jednolitość prawa wspólnotowego może zostać zapewniona przez Trybunał Sprawiedliwości w ramach postępowania prejudycjalnego (zob. podobnie wyrok z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie C-64/89 Deutsche Fernsprecher, Rec. s. I-2535, pkt 13; ww. wyrok w sprawie Conseil général de la Vienne, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

⁶⁴ Jednakże jeżeli państwo członkowskie zwróciło się do Komisji z wnioskiem o umorzenie należności celnych przywozowych w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego i Komisja wydała już w konkretnym przypadku decyzję zawierającą ocenę operacji przywozu pod kątem okoliczności prawnych i faktycznych, ocena ta wiąże wszystkie organy państwa członkowskiego będącego zgodnie z art. 249 WE adresatem tej decyzji, włącznie z sądami, które rozpatrują ten sam przypadek w świetle art. 220 kodeksu celnego (zob. podobnie wyrok z dnia 24 września 1998 r. w sprawie C-413/96 Sportgoods, Rec. s. I-5285, pkt 41).

⁶⁵ W związku z tym wymogi związane z jednolitym zastosowaniem prawa wspólnotowego nakazują, by w przypadku rozpatrywania tych samych operacji przywozu danego podmiotu gospodarczego decyzja Komisji w przedmiocie wystąpienia „oczywistego zaniedbania” po stronie tego podmiotu nie była podważana poprzez wydane później orzeczenie sądu krajowego dotyczące kwestii, czy było możliwe wykrycie błędu krajowych organów celnych przez ten podmiot.

- 66 W związku z tym gdy sąd krajowy, tak jak w niniejszej sprawie *Gerechthof te Amsterdam*, rozpatrujący skargę na decyzję w sprawie przystąpienia do retrospektywnego pokrycia należności celnych przywozowych uzyska w toku procedury informację o przekazaniu Komisji sprawy zgodnie z art. 220 lub 239 kodeksu celnego, to powinien on uniknąć wydania orzeczenia, które pozostawałoby w sprzeczności z decyzją, jaką zamierza wydać Komisja w zastosowaniu wskazanych przepisów (zob. analogicznie wyroki: z dnia 28 lutego 1991 r. w sprawie *C-234/89 Delimitis*, Rec. s. I-935, pkt 47; z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie *C-344/98 Masterfoods i HB*, Rec. s. I-11369, pkt 51). Oznacza to, że sąd krajowy, nie będąc władnym do zastąpienia oceny Komisji swoją oceną, może zawiesić postępowanie do czasu wydania decyzji przez Komisję (zob. podobnie wyrok z dnia 7 września 1999 r. w sprawie *C-61/98 De Haan*, Rec. s. I-5003, pkt 48 in fine).
- 67 W każdym razie, jak przypomniiał Trybunał w sprawach dotyczących w szczególności art. 81 WE i 82 WE, gdy sąd krajowy ma wątpliwości co do ważności lub wykładni aktu prawnego danej instytucji wspólnotowej, może on lub powinien przedłożyć Trybunałowi pytanie prejudycjalne zgodnie z art. 234 akapity drugi i trzeci WE (zob. ww. wyrok w sprawie *Masterfoods i HB*, pkt 54).
- 68 Jeżeli w sytuacji takiej jak miało to miejsce w sprawie przed sądem krajowym importer wniósł w przewidzianym terminie, na podstawie art. 230 akapit piąty WE, skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji dotyczącej wniosku o umorzenie należności celnych w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego, do sądu krajowego należy dokonanie oceny, czy zawiesić postępowanie do czasu wydania ostatecznego orzeczenia w przedmiocie tej skargi o stwierdzenie nieważności, czy też przedłożyć Trybunałowi pytanie prejudycjalne dotyczące oceny ważności aktu (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie *Masterfoods i HB*, pkt 55).
- 69 Jeśli natomiast Komisja rozpatruje konkretny przypadek w ramach art. 239 kodeksu celnego, to nie może być związana wydanym uprzednio przez sąd krajowy orzeczeniem dotyczącym warunków stosowania w tym samym przypadku art. 220 kodeksu celnego (zob. analogicznie wyrok w sprawie *Masterfoods i HB*, pkt 48).

70 Mając na uwadze powyższe, na pytania prejudycjalne trzecie i czwarte należy udzielić następującej odpowiedzi:

- jeżeli państwo członkowskie zwróciło się do Komisji z wnioskiem o umorzenie należności celnych przywozowych w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego i Komisja wydała już w konkretnym przypadku decyzję zawierającą ocenę operacji przywozu pod kątem okoliczności prawnych i faktycznych, ocena ta wiąże wszystkie organy państwa członkowskiego będącego zgodnie z art. 249 WE adresem tej decyzji, włącznie z sądami, które rozpatrują ten sam przypadek w świetle art. 220 kodeksu celnego;

- jeżeli importer wniósł w przewidzianym terminie, na podstawie art. 230 akapit piąty WE, skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji dotyczącej wniosku o umorzenie należności celnych przywozowych w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego, do sądu krajowego należy dokonanie oceny, czy zawiesić postępowanie do czasu wydania ostatecznego orzeczenia w przedmiocie tej skargi o stwierdzenie nieważności, czy też przedłożyć Trybunałowi pytanie prejudycjalne dotyczące oceny ważności aktu.

W przedmiocie kosztów

71 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Arkusze wyprodukowane z mąki ryżowej, soli i wody, które zostały wysuszone, ale nie zostały poddane obróbce termicznej, są objęte podpozycją 1905 90 20 Nomenklatury Scalonej zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej**

i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1624/97 z dnia 13 sierpnia 1997.

- 2) Badanie przedstawionego pytania nie wskazało jakiegokolwiek elementu mogącego wpłynąć na ważność rozporządzenia Komisji (WE) nr 1196/97 z dnia 27 czerwca 1997 r. dotyczącego klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury Scalonej.
- 3) Jeżeli państwo członkowskie zwróciło się do Komisji z wnioskiem o umorzenie należności celnych przywozowych w rozumieniu art. 239 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 82/97 z dnia 19 grudnia 1996 r., i Komisja wydała już w konkretnym przypadku decyzję zawierającą ocenę operacji przywozu pod kątem okoliczności prawnych i faktycznych, ocena ta wiąże wszystkie organy państwa członkowskiego będącego zgodnie z art. 249 WE adresatem tej decyzji, włącznie z sądami, które rozpatrują ten sam przypadek w świetle art. 220 wskazanego rozporządzenia.

Jeżeli importer wniósł w przewidzianym terminie, na podstawie art. 230 akapit piąty WE, skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji Wspólnot Europejskich dotyczącej wniosku o umorzenie należności celnych przywozowych w rozumieniu art. 239 wskazanego rozporządzenia, do sądu krajowego należy dokonanie oceny, czy zawiesić postępowanie do czasu wydania ostatecznego orzeczenia w przedmiocie tej skargi o stwierdzenie nieważności, czy też przedłożyć Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich pytanie prejudycjalne dotyczące oceny ważności aktu.

Podpisy